

BERÄTTELSE ÖVER SVENSKA TEKNOLOG- FÖRENINGENS AVDELNING FÖR MEKANIK VERKSAMHET UNDER ÅR 1940.

Sammanträden.

Avdelningen har under 1940 sammanträtt 9 gånger: till ordinarie sammanträde den 9 januari, den 6 februari, 12 mars, 15 april, 10 september och 10 december, till vårmöte den 14 maj och till årsmöte den 30 oktober. Extra sammanträde hölls den 15 oktober. Avdelningens ordinarie sammanträde den 12 november inställdes. Alla sammanträden utom vår- och årsmötet hava hållits på föreningens lokaler, Brunkebergstorg 20. Vårmetet hölls i Kungl. Tekn. Högskolans hörsal n:r 112 vid Valhallavägen, därefter intogs vårmiddagen på Djurgårdsbrunnns värdshus. Årsmötet hade förlagts till biografen Saga, Kungsgatan 24, och hölls i samband med en konferens 29—31 oktober, anordnad av Statens Ammunitionsnämnd, Svenska Teknologföreningen jämte dess avdelning för Mekanik samt Sveriges Maskinindustrieförening.

Efter sammanträdena hava medlemmarna samlats till samkväm, varvid bidrag av mera lättsmält art presenterats av avdelningens egna förmågor. Julsammanträdet firades enligt traditionen för tjugonde gången med Lucia kapitel.

Föredrag.

Följande föredrag hava under året hållits:

Den 9 januari: »Industriell framställning av kläder. Några förutsättningar för och problem inom en föga känd storindustri», föredrag av överingenjör THURE ÖBERG.

Kommentar till granskningskommitténs yttrande över IVA:s bestämmelser för kylanläggningar:

Industrianläggningar, kort anförande av ingenjör V. BÖDCHER.

Övriga anläggningar, kort anförande av ingenjör H. CONRADI.

Den 6 februari: »Uppkomst och utveckling av en ny skruvhjulskompressor, system Lysholm», föredrag av civilingenjör A. LYSHOLM.

»En ny 2-taktsmotor», föredrag av civilingenjör K. E. KYLÉN.

Den 12 mars: »Några synpunkter i samband med provning av förbränningsmotorer», föredrag av civilingenjör ERIK CARLBERG.

»Centerless-slipning av projektiler», kort anförande av ingenjör A. LAURIN.

Den 15 april: »Några utblickar över motorbränsleområdet», föredrag av civilingenjör H. HÅKANSON.

»Bilinspektionen vid A.-B. Stockholms Bryggerier», föredrag av civilingenjör R. STEENHOFF.

Den 14 maj: »K. T. H:s hållfasthetslaboratorium och några därstädes utförda arbeten», föredrag av professor F. ODQVIST.

»Något om sprickbildning i ångpannematerial», kort anförande av civilingenjör Gunnar Wällgren. Visning av K.T.H:s hållfasthetslaboratorium.

Den 10 september: »Om centerless-slipning», föredrag av ingenjör Adolf Laurin.

»Är ovansmörjning fördelaktig?», meddelande av professor E. NORLIN.

Den 15 oktober: I. »Svenska Gengas A.-B:s generatortyper»: A. »Vedgasdrift av lastbilar», föredrag av civilingenjör S. SYLVAN.

B. »Gengasaggregat och deras praktiska användning», föredrag av ingenjör S. RINGSTRÖM. På grund av att hr Ringström hastigt insjuknade, måste det senare föredraget inställas.

II. »Något om gengas för bussdrift», föredrag av överingenjör T. LANGE.

Efter föredragen följde diskussion.

Den 30 oktober: Förhandlingarna voro av privat karaktär.

Bland föredragen må dock nämnas »Bearbetbarheten hos stål och mässing vid ammunitionstillverkning», föredrag av professor RAGNAR WOXÉN. »Tillverkningstoleranser och mätverktyg vid ammunitionstillverkning», föredrag av tekn. dr. H. TÖRNEBOHM.

Den 10 december: »Några reflexioner angående ingenjören och kulturutvecklingen», föredrag av överingenjör THURE ÖBERG.

Inkomna och avlåtna skrivelser.

Avdelningen har under året mottagit resp. avlåtit följande skrivelser av större vikt: Av Svenska Teknologföreningens styrelse har till avdelningen remitterats SMS särtryck n:r 211, 212, 213, 214, 215, 216 och 217 med begäran om avdelningens yttrande.

Såsom närmare framgår av redogörelsen under rubriken »Kommittéer» har avdelningen biträtt resp. kommittéers yttranden i följande standardiseringsärenden, nämligen SMS särtryck n:r 207, 211, 212 och 213.

Efter hörande av sekr., civilingenjör A. HÄRLIN, i normkommittéerna, har styrelsen avlåtit en skrivelse till föreningens styrelse, vari avdelningen icke anser sig behöva begära något ytterligare anslag för standardiseringsarbete under budgetåret 1941/42, men förbehåller sig att nästa år inkomma med det äskande, som då må befinnas motiverat.

Kommittéer.

A. Standardkommittéer.

Ständiga kommittén för verkstads- och verktygsfrågor: Civilingenjör FREDRIK BERTHELIUS (smk) diplomingenjör EDVIN LUNDGREN och civilingenjör CARL GUSTAF BRODÉN.

Ständiga kommittén för skruvar och muttrar: Civilingenjör CARL EDUARD UDDENBERG (smk) överingenjör HJALMAR BARR, civilingenjör HELMER SANDBERG och civilingenjör CARL GUSTAF BRODÉN.

Ständiga kommittén för toleransfrågor: Civilingenjör FREDRIK BERTHELIUS (smk) diplomingenjör EDVIN LUNDGREN och civilingenjör CARL GUSTAF BRODÉN.

Över SMS-särtryck 207: »Förslag till standard för kopplingar till 63 mm brandslangar», har yttrande avgivits av en kommitté bestående av civilingenjör GÖSTA WINBERG för avd. M. och civilingenjör DAVID SVENSSON för avd. V.

Över SMS-särtryck 211: »Standardisering av kilremmar och kilremskivor», har yttrande avgivits av en kommitté bestående av ingenjör J. DANIELSSON, ingenjör E. RINGSTRÖM och ingenjör A. JACOBSON. De kommitterades yttrande har sedermera blivit föremål för ett tillägg av professor R. WOXÉN, då styrelsen ansett detta motiverat. En sammanställning av

de sakkunnigas och professor WOXÉNS yttrande har företagits och översänts som svar.

Över SMS-särtryck 212: »Internationell standardisering av normal (geometriska talserier) har yttrande avgivits av en kommitté bestående av professor F. ODQVIST för avd. M., tekn. dr. J. WENNERBERG för avd. E. och civilingenjör C. G. BRODÉN för avd. I.

Betr. SMS-särtryck 213: »Standardisering av gängor i ebonit och liknande isolationsmaterial» har detta ärende nu slutbehandlats av SMS och översänts till avdelningen för kännedom. Med stöd av den utredning, som förebragts har SMS kommit till den uppfattningen, att behov av en speciell gängstandard för ebonit och liknande isolationsmaterial ej förefinnes, och rekommenderar därför, att för andra material vedertagna standardgängor även komma till användning i detta fall.

För behandling av till avdelningen remitterade SMS-särtryck ha tillsatts ännu vid årsskiftet 1940/41 verksamma kommittéer enligt nedanstående:

SMS särtryck n:r 214: »Internationell standardisering av brotschar» behandlas av ständiga kommittéen för verkstads- och verktygsfrågor.

SMS särtryck n:r 215: »Revidering av svensk standard för: cylindriska pinnar, SMS-16, koniska pinnar, SMS-10, gängade koniska pinnar, SMS-86 och 87» behandlas av ständiga kommittéen för verkstads och verktygsfrågor.

SMS särtryck n:r 216: »Gängtoleranser», behandlas av en kommitté bestående av civilingenjör CARL GUSTAF BRODÉN (smk) samt professor R. WOXÉN och civilingenjör A. HOPPE.

SMS särtryck n:r 217: »Ventiler till gasbehållare» behandlas av en kommitté bestående av civilingenjör B. STARCK och civilingenjör J. MUNCK af ROSENSCHÖLD.

B. Normeringskommittéer.

Redaktionsutskott: Ordf. professor B. A. AFZELIUS, sekr. civilingenjör A. HÄRLIN, övriga medlemmar: flygdirektör E. SJÖGREN, civilingenjör M. LINDHAGEN, civilingenjör H. A. LUNDBERG och civilingenjör T. NORDENSSON.

Kommitté I för utarbetande av normer för provning av ånganläggningar.

Subkommitté 1: Allmänna bestämmelser. Ordf. civilingenjör H. A. LUNDBERG, övriga medlemmar: professor L. MALM, civilingenjör V. NORDSTRÖM och överingenjör O. WIBERG.

Subkommitté 2: Mätningmetoder och marginaler etc. Ordf. professor B. A. AFZELIUS, sekr. civilingenjör T. WIDELL, övriga medlemmar: professor H. EDENHOLM, civilingenjör H. HÅKANSON, civilingenjör A. HÄRLIN, civilingenjör H. A. LUNDBERG, professor L. MALM och civilingenjör O. STÅLHANE.

Subkommitté 3: Ångpanneprov. Kommittén har tidigare slutfört sitt arbete.

Subkommitté 4: Ångturbinprov. Ordf. civilingenjör M. T. LINDHAGEN, sekr. civilingenjör T. NORDENSON, övriga medlemmar: professor B. A. AFZELIUS, civilingenjör A. LYSHOLM, civilingenjör H. A. LUNDBERG, professor T. LINDMARK, professor K. G. KARLSON, civilingenjör V. NORDSTRÖM, civilingenjör C. MÖLLER och överingenjör O. WIBERG.

Subkommitté 5: Ångmaskinprov. Ordf. civilingenjör A. ROSBORG, sekr. civilingenjör G. DAHLBY, övriga medlemmar: civilingenjör C. FLODIN och civilingenjör H. A. LUNDBERG.

Kommitté II för utarbetande av normer för provning av förbränningsmotorer. Kommittén har tidigare slutfört sitt arbete.

Kommitté III för utarbetande av normer för provning av vattenturbiner och pumpar.

Subkommitté 1: Vattenturbiner. Ordf. professor H. O. DAHL, sekr. 1:ste byråingenjör H. MUNDING, övriga medlemmar: överingenjör K. DAHLGREN, överingenjör E. ENGLERSON, civilingenjör K. I. KARLSSON, civilingenjör M. OLEDAL och civilingenjör C. E. SVALA.

Subkommitté 2: Centrifugalpumpar. Kommittén har tidigare slutfört sitt arbete.

Kommitté IV för utarbetande av normer för provning av kolvkompressorer, turbokompressorer och fläktar. Ordf. professor H. O. DAHL.

Subkommitté 1: Kolvkompressorer. V. ordf. civilingenjör T. R. ROHLOFF, sekr. civilingenjör J. MUNCK AF ROSEN-SCHÖLD, övriga medlemmar: överingenjör G. EDLING och civilingenjör E. RINGSTRÖM.

Subkommitté 2: Turbokompressorer och fläktar. V. ordf. civilingenjör H. A. ERIKSSON, sekr. civilingenjör B. LÖFGREN,

övriga medlemmar: professor H. EDENHOLM, överingenjör G. EDLING, civilingenjör K. A. LUNDQVIST och civilingenjör O. STYRÉN.

Under 1940 har verksamheten inom normeringskommittéerna varit starkt nedskuren på grund av det pågående kriget. Betr. verksamheten hänvisas till SIS årsbok.

C. Automobil- och motortekniska kommittén.

Kommittén består vid årsskiftet 1940/41 av följande medlemmar: direktör G. LARSON, ordf., tekn. dr N. GUSTAFSSON, v. ordf., civilingenjör S. EJERMARK, sekr., professor C. E. HUBENDICK, civilingenjör C. A. JACOBSSON, disponent H. KÄHR, direktör G. LINDMARK, kapten N. VON MATERN, civilingenjör B. NORLIN, professor E. NORLIN, 1:ste byråingenjör E. NOTHIN, direktör H. PYK, kapten R. VON SEGBADEN och civilingenjör P. ÅGREN.

Beträffande kommitténs verksamhet under år 1940 hänvisas till av densamma avgivna årsberättelsen.

D. Övriga kommittéer.

I en skrivelse från stora styrelsen anhålles att avdelningen måtte utse en person att representera avdelningen vid en för de olika fackavdelningarna gemensam granskning av inom den Norske Ingeniørforening antagna honorarnormerna. Sedan en sådan kommitté uppdragit riktlinjerna för arbetet torde detta komma att fullföljas genom kommittéer inom de olika avdelningarna, som äro intresserade av upprättande av taxor för ingenjörsarbeten. Sedan de olika avdelningarna utsett sina representanter kommer en sammankallande ledamot att utses genom presidiets försorg. Avdelningen har som svar på denna skrivelse meddelat, att den ansett önskvär att från avdelningen för Mekanik två representanter utsågos för nämnda förberedande kommitté, en för uppdragsgivarsidan, varvid direktör ALRIK BJÖRKLUND förklarar sig villig representera avdelningen, och en för konsulterande ingenjörer, vartill utsågs civilingenjör TOM NORDENSSON, som även förklarar sig villig att representera avdelningen.

Som avdelningens suppleant i Svenska Teknologföreningens beredskapskommitté har utsetts civilingenjör C. A. JACOBSSON.

Till ledamöter av den kommitté, som skall utreda frågan

om möjligheterna för inpassandet av ämnet Konfektionsindustrien i studieplanen för de tekniska högskolorna ha utsetts: civilingenjör C. A. JACOBSSON, Stockholm, smk., direktör HJALMAR GRAHL, Alingsås (för skjortkonfektion) disponent GÖTE JOHANSSON, Borås (för arbetskläderkonfektion), ingenjör NILS WENANDER, Göteborg (för klänningskonfektion), professor R. WOXÉN, Stockholm och överingenjör THURE ÖBERG, Stockholm.

Till medlemmar av Svenska Teknologföreningens radio-delegation har avdelningen valt tekn. dr N. GUSTAFSSON och mariningenjör G. HARTZELL.

Valkommittén har under 1940 haft följande sammansättning: professor F. ODQVIST, ordf., professor H. F. NORDSTRÖM, civilingenjör S. LUTHANDER, flygdirektör E. SJÖGREN och chefredaktör K. A. WESSBLAD.

Teknisk Tidskrift.

Av Teknisk tidskrifts fackavdelning Mekanik har under året utkommit 12 häften med ett sammanlagt sidantal av 136 sidor. Professor H. F. NORDSTRÖM har genom en skrivelse den 9 sept. 1940 på grund av bristande tid och på grund av förflyttning till Göteborg av sagt sig uppdraget att vara redaktör för Teknisk tidskrifts fackavdelning för Mekanik. Till ny redaktör har vid avdelningssammanträde den 10 sept. 1940 valts civilingenjör TORSTEN WIDELL.

Av tidskriftens fackavdelning Automobil- och motorteknik har utkommit 12 häften med ett sammanlagt sidantal av 100 sidor. Såsom fackredaktör har fungerat tekn. dr N. GUSTAFSSON.

Ledamöter.

Ledamotsantalet var vid årsskiftet 1940/41 942 st. Under året nytillkomna ledamöter utgjorde 43 st.

Styrelse och funktionärer.

Avdelningens styrelse har under år 1940 haft följande sammansättning:

Ordförande: Tekn. dr NILS GUSTAFSSON.
V. ordförande: Undervisningsrådet Ryno Lundquist.
Sekreterare: Civilingenjör GUSTAF PALMSTIERNA.

Övriga ledam.: Civilingenjör CARL A. JACOBSSON.
 » BROR LÖFGREN.
 » CURT ROSENBLAD.

Professor RAGNAR WOXÉN.

Styrelsen har under året sammanträtt 9 gånger.

Representanter i Svenska Teknologföreningens styrelse ha varit:

Ordinarie ledam.: Professor HENRIK EDENHOLM.

Tekn. dr NILS GUSTAFSSON.

Suppleant: Professor RAGNAR WOXÉN.

Övriga funktionärer ha varit:

Ceremonimästare: Ingenjör AUGUST JANSSON.

Klubbmästare: Civilingenjör BENGT REISTAD.

V. Klubbmästare: » BROR LÖFGREN.

Avdelningens *representant i biblioteksnämnden* har under året varit diplomingenjör EDVIN LUNDGREN.

Till alla dem, som genom att ställa sig till förfogande såsom föredragshållare och som medverkat inom avdelningens olika kommittéer och arbetsutskott, vill styrelsen hava uttalat sitt varma tack.

Stockholm den 31 december 1940.

A. GUSTAFSSON.

Ordförande

GUSTAF PALMSTIERNA.

Sekreterare

**BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN UNDER
ÅR 1940 INOM SVENSKA ELEKTROINGEN-
JÖRSFÖRENINGEN,
AVDELNING AV SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN.**

I. Ledamöter.

Vid slutet av år 1940 var föreningens medlemsantal 862. Under året ha 43 nya medlemmar inträtt, 2 återinträtt, 5 ha avgått med döden och 13 ha utgått av annan anledning. Medlemsantalet har alltså ökat med 27.

2. Styrelse och funktionärer.

Föreningens styrelse och funktionärer ha under året utgjorts av följande personer. (Årtalet efter namnet avser det år fr. o. m. vilket mandatet gäller.)

A. Styrelse:

- Ordförande:* Tekn. dr IVAR HERLITZ (1938) 1939.
Vice ordförande: Tekn. dr FREDRIK DAHLGREN 1939.
Vice ordförande: Civilingenjör TORSTEN A. LUNDELL,
(1938) 1939.
Sekreterare: Civilingenjör INGE I:SON SVEDBERG, 1938.
» » TORVALD MALMSTRÖM, 1939.
Ceremonimästare: Diplomingenjör WOLMAR WRANGEL,
1939.
Övriga medlem.: Byråingenjör GUSTAF SWEDENBORG, 1938.
Byrådirektör EINAR MALMGREN, (1936)
1939.
Linjeingenjör ERIK GLAS, 1939.
Civilingenjör SVEN SVIDÉN, 1939.
» TORSTEN STAAF, 1940.
» ARVID ÖMAN, 1940.

B. Funktionärer:

- Klubbmästare:* Civilingenjör ÅKE VRETHEM, 1938.
» » OLLE WÄGEUS, 1939.

C. Revisorer:

- Förste byrådirektör AXEL F. GUSTRIN,
1927.
Civilingenjör PER MARTIN, 1940.

D. Redaktör för »Elektroteknik».

- Civilingenjör A. JULIUS KÖRNER, 1918.

E. Representanter i Svenska Teknologföreningens styrelse:

- Ordinarie:* Tekn. dr IVAR HERLITZ, (1935) 1938.
Byrådirektör EINAR MALMGREN, 1938.
Suppleant: Direktör HEMMING JOHANSSON, (1935)
1938.

**F. Representanter i Svenska Teknologföreningens biblioteks-
nämnd:**

- Förste byråingenjör GUSTAF SWEDEN-
BORG, 1936.
Civilingenjör AXEL WIDSTRÖN, 1939.

3. Sammanträden.

Under året ha hållits 14 ordinarie sammanträden, nämligen inom serien kraftteknik den:

16/2, 15/3, 13/9, 18/10, 15/11;

samt inom serien teleteknik den:

19/1, 2/2, 1/3, 5/4, 4/10, 1/11;

och gemensamt för de båda serierna den:

19/4, 17/5, 6/12.

Sammanträdena ha i allmänhet ägt rum på Svenska Teknologföreningens lokal. Undantag utgör sammanträdet den 17/5, som hölls på Sportpalatsets restaurang i Stockholm.

Besöksfrekvensen har varit god i det i medeltal c:a 100 medlemmar bevisat sammanträdena. Dessa ha avslutats med supé och samkväm, varvid ofta underhållning av olika slag bjudits.

Vårsammanträdet den 17/5 ägde rum i samband med besök vid Kungsholmens automatiska telefonstation i Stockholm.

I samband med föredraget den 13/9 visades den 14/9 Stockholms Elektricitetsverks mätarverkstäder för föreningsmedlemmarna.

Till sammanträdet den 19/4 om alarmeringsfrågor hade inbjudits representanter för luftskyddsmyndigheterna. Vid sammankomsten den 18/10 närvaro som gäster professorerna J. SALIN, Åbo, H. CRAMÉR och A. LILJESTRÖM, Stockholm, vilka deltog i diskussionen om sannolikhetskalkyl.

4. Föredrag och diskussionsämnen.

Den 19 januari: »Fjärrkontroll över elektriska distributionsnät», föredrag av professor H. STERKY.

Den 2 februari: »Telefonanläggningarnas kapacitetsproblem», föredrag av byråingenjör N. RÖNNBLUM, samt »Telefontrafikens statistiska variationer», föredrag av civilingenjör C. PALM.

Den 16 februari: »Kraftförsörjning i vattenbrist- och kolbristtider», föredrag av driftdirektör Å. RUSCK.

Den 1 mars: »Armstrongs system för frekvensmodulerad rundradio», föredrag av professor E. O. LÖFGREN.

Den 15 mars: »Isolationsstandard och isolationskoordination i elektriska anläggningar», föredrag av byråingenjör Å. VRETHEM.

Den 5 april: »Trådradio», föredrag av byråingenjör E. ESPING.

Den 19 april: »Inre luftskyddsalarm över kraft- och telefonnät som komplement till yttre flyglarm», diskussion med inledningsanföranden av civilingenjör R. SCHLYTER (allmänt), civilingenjör H. BLOMBERG (»Televoltsystemet») samt byrådirektör K. H. THUNELL (»Alarmering över telefonnät»).

Den 17 maj: Vårsammanträde.

Demonstration av Kungsholmens automatiska telefonstation i Stockholm med orienterande föredrag av 1:ste linjeingenjör O. A. HEDIN.

Den 13 september: »Modern mätarpövning», föredrag av civilingenjör S. LINDBERG.

Den 4 oktober: »Ultraljus», föredrag av fil. lic. E. FREDLUND.

Den 18 oktober: »Syntetisk beräkning av belastningsvärdens», diskussion med inledningsanföranden av civilingenjör Chr. BECK-FRIIS, tekn. dr R. LUNDHOLM, förste byråingenjör J. FLETCHER samt civilingenjör E. VELANDER.

Den 1 november: »Nutida ackumulatorladdningsmetoder», diskussion med inledningsföredrag av civilingenjörerna S. ALMKVIST, H. BJÖRK och A. ARVIDSSON.

Den 15 november: »Lärorika störningsfall», diskussion med inledningsanföranden av civilingenjörerna O. BERG, H. KRÜGER och G. LÖFGREN.

Den 6 december: »Väderlekens dynamik enligt nutida uppfattning», föredrag av docenten TOR BERGERON.

5. Norm- och standardiseringsfrågor.

Föreningen har vid sammanträde den 13 september godkänt förslag till reviderade normer för gummiisolerade ledningar, SEN 18.

6. Kommittéer.

A. Vid årets slut bestående kommittéer.

a) Svenska kommittén för nordiska elektroteknikermöten (f. d. Svenska kommittén för nordiska elektrotekniska kommissionen).

Medlemmar:

H. BLOMBERG, civilingenjör; W. BORGQUIST, generaldirektör (vice ordförande); F. DAHLGREN, tekn. dr (sekreterare); A. F. ENSTRÖM, kommerseråd (ordförande); K. E. ERIKSSON, överingenjör; A. HOLMGREN, byrådirektör; J. KÖRNER, civilingenjör; S. NORBERG, civilingenjör; H. PLEIJEL, professor; E. VELANDER, civilingenjör; S. VELANDER, professor.

b) Radiokommittén tillsatt den 25 april 1924.

Medlemmar:

F. FRANSSON, ingenjör (1925); K. LAURELL, överingenjör (1925); E. O. LÖFGREN, professor (1928); M. MÖLLER, civilingenjör (1932) (sammankallade sedan 1933); H. STERKY, professor (1924); E. VELANDER, civilingenjör (1924); A. ÖMAN, civilingenjör (1924), (sekreterare sedan 1934); N. THÖRNQVIST, ingenjör (1934); T. BJÖRNERYD, civilingenjör (1934).

c) Svenska Elektroingenjörsföreningens KTH-kommitté, tillsatt av föreningen den 19 april 1940 med uppgift att bistå KTH:s fackavdelning för elektroteknik med råd i frågor, som röra denna avdelnings arbete och utveckling och särskilt att i frågor av denna art, som kunna väckas av fackkollegiet, kommitténs eller övriga föreningens medlemmar, inkomma med yttrande till föreningen.

Medlemmar:

H. V. ALEXANDERSSON, direktör; K.-E. ERIKSSON, överingenjör; H. FRANSEN, kraftverksdirektör; A. HOLMGREN, byrådirektör; H. JOHANSSON, direktör (ordförande); N. MALM, kommerseråd; H. MÅNSSON, civilingenjör; A. ÖMAN, civilingenjör.

Kommittén har som första ärende behandlat ett förslag från fackavdelningen för elektroteknik till högskolans kollegienämnd att öka antalet studerande inom fackavdelningen från 45 till 60. Förslaget tillstyrktes av kommittén och sedermera även av föreningen.

d. Föreningens valnämnd.

Sammanställning fr. o. m. den 13 september 1940: N. MALM, kommerseråd (sammankallande, utsedd av ordf.) (1939); S. A:SON HÅÅL, civilingenjör, (utsedd av ordf.) (1940); H. KRÜGER, civilingenjör (1938); S. Nordström, förste byråingenjör (1939); S. KRUSE, tekn. dr (1939); S. STENKVIST, civilingenjör (1940) samt N. LUNDQVIST, civilingenjör (1940).

B. Under året avvecklade kommittéer.

1. *Åskledarkommittén*, tillsatt av styrelsen den 21 oktober 1921, har utfört sitt uppdrag och upplöstes av föreningen den 16 februari 1940.

2. *Svenska Elektroingenjörsföreningens KTH-kommitté*, tillsatt av styrelsen den 3 maj 1937 med godkännande av föreningen den 22 maj 1940 förklarades upplöst av föreningen den 19 april, då den ersattes av den nya kommittén med samma namn, men i viss mån ändrad arbetsuppgift. (Jfr 6 c)

C. Representanter i andra kommittéer.

Föreningens representanter i följande kommittéer äro:

1. *I Svenska Elektriska Kommissionens (SEK) fullmäktige*, konstituerad den 21 maj 1937;

Föreningens ordförande, enligt SEK:s stadgar, jämte E. ALM, professor, och E. MALMGREN, byrådirektör, valda den 20 april 1937.

2. *I Kommittén för utarbetande av normer för belysning av trafikleder*, tillsatt av STF:s styrelse den 15 april 1936 på förslag av föreningen:

I. FOLCKER, civilingenjör, och E. JACOBSSON, distriktsingenjör.

3. *I Svenska nationalkommittén för internationella högspänningskonferenser:*

I HERLITZ, tekn. dr (1937) omvald för treårsperioden 1938—40 den 21 januari 1938.

4. *I Svenska Teknologföreningens delegat. för radioföredrag.* De för året fungerande sekreterarna enligt föreningens beslut den 2 april 1937,

således: T. MALMSTRÖM, civilingenjör, och I. I:SON SVEDBERG, civilingenjör.

5. *I Svenska Teknologföreningens beredskapskommitté:*

H. MÅNSSON, civilingenjör (1939).

7. Samarbete med andra sammanslutningar.

Samarbetet med svenska elektrotekniska sammanslutningar har under året fortsatt i den form att representanter för och medlemmar av dessa inbjudits att närvara vid vissa av föreningens sammankomster.

Föreningen är sedan 1916 korporativ medlem av Samfundet för hembygdsvärd.

8. Ekonomi.

Föreningens egna penningmedel ha under året utgjorts dels av *Elektroteknikfonden*, vars behållning jämte ränta per den 31 dec. 1940 uppgick till 6 472: 24, dels av *Ragnar Holmers minnesfond*, vars behållning jämte ränta per den 31 dec. 1940 uppgick till 12 722: 97.

Det ordinarie anslaget av kr. 1 650: — från Svenska Teknologföreningen jämte från år 1939 kvarstående saldo av kr. 911: 77 ha använts till representationskostnader och åtgärder för höjande av sammanträdesprogrammets värde. Per den 31 dec. 1940 kvarstår av dessa medel till föreningens förfogande kr. 1 450: 95, varav enligt styrelsebeslut den 17 nov. 1939 reserverats c:a 600 kr. för tryckning av diskussionsinlägg beträffande högspänningskydd.

Av standardiseringsmedel kvarstår per den 31 dec. 1940 oförändrat sedan föregående år kr. 1 411: 36, av vilket belopp föreningens Radiokommitté disponerar kr. 495: 25.

Stockholm i januari 1941.

I. I:SON SVEDBERG.

Sekr.

TORVALD MALMSTRÖM.

Sekr.

BERÄTTELSE ÖVER SVENSKA ARKITEKT- FÖRENINGENS, AVDELNING AV SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN, VERKSAMHET UNDER ÅR 1940.

Ledamöter.

Under året ha åtta nya ledamöter invalts i föreningen. Fyra medlemmar ha under året avlidit.

Styrelse och funktionärer.

Föreningens styrelse har under året utgjorts av:

<i>Ordförande:</i>	Byggnadsrådet SVEN MARKELIUS.
<i>Vice ordförande:</i>	Arkitekt GUSTAF CLASON.
<i>Sekreterare:</i>	» TORSTEN FRENDIN.
<i>Klubbmästare:</i>	» SVEN MALM.
<i>Skattmästare:</i>	» ANDERS TENGBOM.
<i>Bisittare:</i>	» LEIF REINIUS.
	» BENGT ROMARE.
	» NILS STERNER.

Länsarkitekt GUNNAR WETTERLING.

På grund av arkitekt Frøndins militärtjänst har arkitekt Sterner varit t.f. sekreterare 12 januari—12 mars samt från och med 10 april till årets slut.

Föreningens representanter i Svenska Teknologföreningens styrelse ha varit byggnadsrådet SVEN MARKELIUS och länsarkitekt GUNNAR WETTERLING med arkitekt TORSTEN FREN-
DIN som suppleant.

Tidskriften Byggmästarens redaktionskommitté.

Av föreningen utsedda medlemmar i Tidskriften Byggmästarens redaktionskommitté voro vid årets början professor PAUL HEDQVIST, arkitekt BENGT ROMARE och arkitekt KJELL ÖDEEN med arkitekt NILS AHRBOM som suppleant.

Under året har arkitekt ÖDEEN, som var i tur att avgå, ersatts av arkitekt AHRBOM. Till suppleant utsågs arkitekt LEIF REINIUS.

Med rösträtt befullmäktigad representant för föreningen på *bolagsstämma i A.-B. Tidskriften Byggmästaren* har varit

professor PAUL HEDQVIST med arkitekt KJELL ÖDEEN som suppleant.

Av Svenska Arkitektföreningen utsedda representanter och ombud.

Föreningens representanter i *Comité Permanente Internationale des Architects* ha under året varit arkitekt HAKON AHLBERG och professorerna ERIK LALLERSTEDT och IVAR TENGBOM.

Föreningens representanter i *the Council of the International Federation for Housing and Town Planning* ha varit arkitekterna SUNE LINDSTRÖM och TAGE WILLIAM-OLSSON.

Föreningens representant i *Svenska Slöjdföreningens styrelse* har varit arkitekt SVEN IVAR LIND.

Föreningens representant i *Samfundet för Hembygdsvård* har varit professor ESKIL SUNDAHL.

Med rösträtt befullmäktigad representant för föreningen på *bolagsstämma i A.-B. Svensk Byggtjänst* har varit arkitekt TORE AXÉN.

Av föreningen föreslagen medlem i *Rådet till skydd för Stockholms skönhet* har varit arkitekt WOLTER GAHN.

Föreningens representant i *Svenska Teknologföreningens biblioteksnämnd* har varit arkitekt ERIK DAHLBERG.

Föreningens representanter i *styrelsen för Svenska Arkitekters Riksförbund* ha varit arkitekt HAKON AHLBERG, professor GUNNAR ASPLUND, arkitekt TORE AXÉN, arkitekt SUNE LINDSTRÖM och byggnadsrådet SVEN MARKELIUS med arkitekt WOLTER GAHN och arkitekt HELGE ZIMDAHL som suppleanter.

Föreningens representant i *Svenska Arkitekters Riksförbunds förtröendenämnd* har varit arkitekt BIRGER JONSON.

Kommittéer och utskott.

Valnämnden: Medlemmar: Arkitekt NILS AHRBOM, ordförande, intendent HANS QUIDING och arkitekt GUNNAR WEJKE med arkitekt KJELL ÖDEEN som suppleant.

Landsbyggnadskommittén för utredning av organisatoriskt lämplig form för den byggnadstekniska sakkunskapens medverkan vid byggnadsverksamheten på landsbygden. Medlemmar: arkitekterna HAQVIN CARLHEIM-GYLLENSKÖLD, sammankallande, OSVALD ALMQVIST, MANNE CARLMAN och stadsarkitekt SIGURD WESTHOLM.

Kommittén för utredning av frågan om SAF:s ombildning till en STF:s husbyggnadsavdelning samt Tidskriften Byggnästarens ställning till denna avdelning och till Svenska Arkitekters Riksförbund, samt startande av en fackavdelning för husbyggnadskonst inom Teknisk Tidskrift. Medlemmar: byggnadsrådet SVEN MARKELIUS och arkitekt HAGQVIN CARLHEIM-GYLLENSKÖLD.

Föreningens representanter i andra kommittéer.

Samarbetsdelegation av skilda yrkesgrupper, som intressera sig för husdjurshygien. SAF:s representant: arkitekt HAGQVIN CARLHEIM-GYLLENSKÖLD.

Samarbetsdelegation av Föreningen för Elektricitetens Rationella Användning, Svenska Föreningen för Ljuskultur samt arkitekt- och ingenjörföreningar för elektricitetens användning i husbyggnader. SAF:s representant: arkitekt DAG RIBBING.

Kommitté gemensam med Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst och Stockholms Byggnadsförening för främjande av forsknings- och upplysningsverksamheten inom byggnadsfacket. SAF:s representant: byggnadsrådet SVEN MARKELIUS.

STF:s kommitté för kristidsfrågor. SAF:s representant: professor PAUL HEDQVIST.

Riksidrottsförbundets idrottsplatskommitté för utredning rörande projektering av sim- och idrottshallar: SAF:s representant: professor PAUL HEDQVIST.

STF:s kommitté för avgivande av yttrande över av 1939 års luftskyddsutredning avgivet betänkande med utredning och förslag angående civilbefolkningens förseende med gasmasker samt inrättande av skyddsrum för luftskyddsändamål. SAF:s representant: arkitekt MOJE BERGSTRÖM. Kommittéarbete slutfört.

Kommitté gemensam med Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst för yttrande över Betänkande med förslag rörande skärgårdarnas behov av förbättrade kommunikationer. SAF:s representant: länsarkitekt GUNNAR WETTERLING. Kommitténs arbete slutfört.

STF:s kommitté för utarbetande av honorarnormer för ingenjörarbeten. SAF:s representant: arkitekt GUSTAF CLASON. Subkommitté inom SAF: arkitekt GUSTAF CLASON, ordförande, arkitekt LENNART BERGVALL, arkitekt ALBIN STARK och professor IVAR TENGBOM.

Sammanträden.

Under året har föreningen hållit allmänna sammanträden med följande program:

Den 22 januari: Planering av industribyggnader. Inledningsanförande av professor ESKIL SUNDAHL. Redogörelser för projekterade eller utförda industribyggnader av arkitekterna NILS AHRBOM, AXEL ERIKSSON, DAG RIBBING, OLOF THUNSTRÖM och civilingenjör STIG ÖDEEN. Diskussion.

Den 26 februari: Hur bedöma stadsplaneprojekt? Föredrag av arkitekt TAGE WILLIAM-OLSSON. Diskussion.

Den 1 april: Stadsparken. Synpunkter i anslutning till Stockholms parkproblem. Föredrag av arkitekt HOLGER BLOM. Diskussion.

Den 22 april: Markkommissionens betänkande. Lösningen av stadsplanefrågorna för Ladugårdsgärdet, Kungsträdgården, Humlegården och Tegelbacken m. m. enligt markkommissionens förslag. Inledningsanförande av arkitekt SUNE LINDSTRÖM. Diskussion.

Den 7 juni: Utflykt med damer till Skansen. Demonstration av nyanläggningarna Delsbogården och Älvdalsbodarna av intendent GOTTHARD GUSTAFSSON.

Den 30 september: Thulehuset. Föredrag av direktör YNGVE BECKMAN om kontorsorganisation. Redogörelse av arkitekt GUSTAF CLASON för ritningar och tekniska data i samband med Thulehuset. Rundvandring i byggnaden.

Den 31 oktober: Arkitekternas annonsering. Diskussion med inledningsanförande av intendent HANS QUIDING.

Den 25 november: Val av styrelse och funktionärer för år 1941.

Människan och byggnaden. Föredrag av professor GREGOR PAULSSON.

Den 16 december: Julfest med spex.

Kongresser och möten.

Föreningens medlemmar voro inbjudna till och representanter för föreningen bevistade Svenska Arkitekters Riksförbunds årsmöte i Norrköping och Linköping den 29 och 30 juni.

S. MARKELIUS
ordf.

N. Sterner
t. f. sekr.

REDOGÖRELSE FÖR VERKSAMHETEN INOM SVENSKA TEKNOLOFÖRENINGENS AVDELNING FÖR VÄG- OCH VATTENBYGGNADSKONST UNDER ÅR 1940.

1. Ledamöter.

Såvitt känt är hava under året 12 av avdelningens ledamöter borttryckts av döden.

Som nya medlemmar hava under året invalts 55 av föreningens ledamöter, varjämte 4 ledamöter återinträtt i föreningen och därmed i avdelningen. 22 av avdelningens medlemmar hava utgått ur föreningen.

Avdelningen, som vid årets ingång räknade 991 medlemmar, räknar vid utgången av år 1940 1 016 medlemmar.

2. Styrelse och funktionärer.

Avdelningens styrelse har under 1940 utgjorts av:

<i>Ordförande:</i>	Kapten TORD LINDBLAD (1936) 1939.
<i>Vice ordförande:</i>	Civilingenjör BO EKELUND 1939.
<i>Sekreterare:</i>	» HILMER DANIELSSON 1938.
<i>Vice sekreterare:</i>	» KARL ERIK SJÖDIN 1939.
<i>Skatmästare:</i>	Överingenjör HERMAN JANSSON 1938.
<i>Ceremonimästare:</i>	Civilingenjör ERIC BACK 1939.
<i>Klubbmästare:</i>	» NILSFOLKE DAHLGREN 30. 9 1937.
	Vattenrättsingenjör RICHARD SMEDBERG (1936) 1939.
	Civilingenjör SVEN NYCANDER 1939.
	Professor HJALMAR GRANHOLM 1939.
	Civilingenjör ERIK BLOMQVIST 1940.

Avdelningen har i *föreningens styrelse* representerats av kapten TORD LINDBLAD (1938) 1939 och civilingenjör HILMER DANIELSSON (1939) 1940 med civilingenjör BO EKELUND 1940 som ersättare.

Redaktör för Teknisk tidskrifts fackavdelning för väg- och vattenbyggnadskonst har varit vattenrättsingenjör RICHARD SMEDBERG (1939).

Avdelningens representant i *Teknisk tidskrifts nämnd* har varit major HERMAN JANSSON (1939).

I föreningens *biblioteksnämnd* har civilingenjör FREDRIK SCHÜTZ (1938) varit avdelningens representant.

Avdelningen har fr. o. m. år 1838 *revisorer*. Såsom sådana ha fungerat civilingenjörerna GÖSTA GÖTHBERG (1939) och FREDRIK SCHÜTZ (1939) med ingenjör RAGNAR SCHLYTER (1940) och kapten SVEN ERIKSON (1940) som ersättare.

3. Sammanträden.

Avdelningen har under året hållit 8 *ordinarie* sammanträden, nämligen den 15 jan., 11 mars, 8 april, 27 maj, 9 september, 14 oktober, 11 november och 14 december.

Styrelsen har hållit 4 protokollförda sammanträden, förutom smärre överläggningar.

Samtliga sammanträden ha hållits inom Teknologföreningens lokaler.

Till årets första ordinarie sammanträde, vid vilket »Erfarenheter rörande luftangrepp mot städer» m. fl. för tillfället synnerligen aktuella problem behandlades, hade inbjudits medlemmarna av föreningens övriga fackavdelningar.

Decembersammanträdet var ordnat som julfest med damer.

4. Föredrag, diskussioner m. m.

Under året ha följande *föredrag* hållits vid avdelningens sammanträden.

1. Erfarenheter rörande luftangrepp mot städer av major O. SUNDELL. 15 jan.
2. Lagförslag angående inrättande av luftskyddsrum och civilbefolkningens förseende med gasmasker av överingenjör G. CHATILLON-WINBERGH. 15 jan.
3. Skyddsrummsbygge i Stockholm ur organisatorisk synpunkt av civilingenjör INGVAR STRÖMDAHL. 15 jan.
4. Oslo bangårdsfråga av f. d. generaldirektör A. GRANHOLM. 11 mars.
5. Vattentätthetsförsök med vibrerad och ovibrerad betong av direktör S. GIERTZ-HEDSTRÖM. 8 april.
6. Kraftverkens issvårigheter av civilingenjör BERTIL HAGSTRÖM. 8 april.

7. Åtgärder till motverkande av vattenföroreningar av hovrättsrådet GÖSTA VALLIN och överstelöjtnant CARL J. INSULANDER. 27 maj.
8. Huru skall byggnadsproduktionens kris avvärjas, en analys av å byggnadsproduktionen inverkan faktorer av civilingenjör NILS B. HAST. 9 sept.
9. Grusvägsunderhållet, som blev vetenskap, av vägunderhållsinspektör EINAR G. ALMQVIST. 14 oktober.
10. Geologisk grusinventering. Modern grusvägsteknik. Vidgade tillämpningsområden av fil. dr GUNNAR BESKOW. 14 oktober.
11. Kegums vattenkraftverk av civilingenjör P. WILHELM WERNER. 11 november.
12. Kegums vattenkraftverk av kaptén ROLF LUNDSTRÖM. 11 november.
13. Bland svarta i Sumatras inre av flottningsschef ALI HOLMSTRÖM. 14 december.

5. Valkommittén.

Avdelningens valkommitté, vars sammankallande ledamot varit professor WOLMAR FELLENIUS (1938) på uppdrag av ordföranden, har för året i övrigt haft följande sammansättning:

- Kaptén E. PEDRO-HELLSTRÖM (1940).
 Civilingenjör EVERT STROKIRK (1938).
 » FREDRIK SCHÜTZ (1938).
 » HOLGER AHRESON (1938).
 » HARRY BERNHARD (1938).
 » CARL-AXEL BYSTRÖM (1938).

Kommittén har till avdelningssammanträdet den 14 oktober avgivit enhälligt förslag till styrelse och funktionärer för år 1941.

6. Husbyggnadstekniska kommittén.

Avdelningen tillsatte år 1939 husbyggnadstekniska kommittén i avsikt att intensifiera behandlingen av byggnadstekniska frågor inom Teknologföreningen.

Ledamöter i kommittén ha under året varit:

- Överingenjör G. CHATILLON-WINBERGH, ordförande.
 Byrådirektör NILS ROYEN.

- Byggmästare OLLE ENGVIST.
 Civilingenjör SVEN NYCANDER.
 » TOR STENPORT.
 » EVERT STROKIRK.
 » ÅKE GRAUERS.
 » ERIK FORSLIND.
 » HARRY BERNHARD.

7. Övriga kommittéer.

A. Äldre kommittéer, som under året slutfört sitt uppdrag.

1. *Beredskapsregister.* Sedan det visat sig att luftskyddschefen i Stockholm var intresserad av att erhålla ett beredskapsregister över icke militärtjänstskyldiga ingenjörer i Stockholm med omnejd har på uppdrag av avdelningens styrelse ett dylikt register upprättats av hr SVEN NYCANDER.

I slutet av år 1939 utsändes härför vissa cirkulär till VV:s medlemmar och till vissa andra grupper av ingenjörer i Stockholm. Under året ha vederbörande inom luftskyddsbyrån tagit del av de inkomna uppgifterna och med ledning härav utvalt vissa personer för speciellt röjningsarbeten.

2. Föreningen har erhållit på remiss 1939 års luftskyddsutrednings »Betänkande med utredning och förslag angående civilbefolkningens förseende med *gasmasker och inrättandet av skyddsrum* för luftskyddsändamål» (S. O. U. 1939: 42). En kommitté, bestående av hr G. CHATILLON-WINBERGH, ordförande, och hrr E. EGGERT och E. FORSLIND, har avgivit yttrande, som av kommitténs ordförande förelades avdelningen vid dess första sammanträde under året.

B. Äldre kommittéer, som vid årsskiftet 1940/41 ännu fungera.

1. *Husbyggnadstaxekommittén*, som bestått av herr CARL FORSELL, sammankallande, samt hrr C. CHATILLON-WINBERGH, HJALMAR GRANHOLM, GREGOR AMINOFF och EVERT STROKIRK. Kommittén har till uppdrag att utarbeta fullständigt förslag till taxa för ingenjörsarbeten inom husbyggnadsfacket.

2. *Trafikledsbelysningskommittén.* VV:s representanter, hrr RAGNAR VON SEGEBADEN och NILS LIDVALL, skola tillsammans med två representanter från vardera avd. för Mekanik och Svenska elektroingenjörsföreningen under ordförande-

skap av hr KARL LAURELL utarbета förslag till »normer för belysning av trafikleder».

3. *Namnkommittén*. Avdelningens representant har under året varit hr HARRY BERNHARD. Kommittén har i uppdrag att till föreningen inkomma med förslag till avdelningsnamn på utländska språk.

4. *Trätekniska kommittén*, hrt RAGNAR SCHLYTER, ordf., NILS ROYEN, BIRGER LINDHAM och BERTIL THUNELL, sekr., skola utreda, huru den trätekniska forskningen i de avseenden, som ha beröring med avdelningens verksamhet skall kunna främjas. Under året har, på förslag av kommittén, från *fonden för byggnadsteknisk forskning* ställts 5 000 kronor till förfogande åt hr BERTIL THUNELL för undersökning rörande tryckhållfastheten hos furu.

5. I *organisationskommittén*, som föreningens styrelse tillsatt för att avgiva utlåtande rörande aktuella organisationsfrågor inom föreningen, representeras VV av hrr TORD LINDBLAD och LENNART HELLSTEDT.

6. *Studieresekommittén*, hrt TORD LINDBLAD och SIGWID RIBBING, skola undersöka dels möjligheterna att inom teknologiföreningen ordna en studierese-central samt dels vilka åtgärder, som böra vidtagas för att öka möjligheterna till statliga stipendier åt ingenjörer. På grund av det under året rådande tidsläget har arbetet ej kunnat fullföljas.

7. *Beredskapskommittén*. För behandling inom föreningen av spörsmål, sammanhängande med de svårigheter, som ifråga om näringslivet uppkommit genom kriget har föreningen tillsatt en kommitté med hr ALF GRABE till ordf. VV:s representant har varit hr AXEL EKWALL, som emellertid under året borttryckts av döden. Som efterträdare har utsetts hr A. SANDBERG.

8. *Betongblandarkommittén*, hr EMRIK LINDMAN, ordförande, samt hrr PER NYCANDER och NILS TENGVIK, skola undersöka frågan angående klassificering av betongblandare.

9. För att utgiva en kortfattad *handledning för tidningsmän rörande tekniska termer* har föreningens styrelse i samråd med publicistklubben tillsatt en kommitté med tekn. dr F. DAHLGREN som ordf. VV:s representant är hr RICHARD SMEDBERG.

10. För utredning rörande *projekterandet av sim- och idrottshallar* har Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund erbjudit VV att utse en representant i en av

dem tillsatt kommitté. Till VV:s representant har utsetts hr SVEN NYCANDER.

C. *Under år 1940 tillsatta kommittéer, som slutfört sina uppdrag.*

1. *»Betänkande med förslag rörande skärgårdarnas behov av förbättrade kommunikationer»* (del I S. O. U. 1939: 34 och del II S. O. U. 1940: 15). För frågans behandling inom föreningen har tillsatts en kommitté med hr E. NORDENDAHL som VV:s representant. Kommittén har under året avgivit yttrande till föreningens styrelse, som i enlighet med kommitténs förslag avgivit utlåtande till Kungl. Maj:t.

2. *Åtgärder till motverkande av vattenförorening av vattendrag m. m.* (S. O. U. 1939: 40). Föreningen har tillsatt en kommitté, i vilken VV representerats av hrr CARL INSULANDER och ERIK KEMPE. Kommittén har avgivit sitt yttrande till föreningens styrelse, som behandlat frågan och avgivit yttrande till Kungl. Maj:t i enlighet med kommitténs förslag.

3. *Kontroll av i vattenledning inom städer och stadsliknande samhällen tillhandahållet dricks- och hushållsvatten.*

Med anledning av remiss rörande förslag från Statens institut för folkhälsan har föreningen tillsatt en kommitté bestående av hr ERIK LINDQVIST (V), ordf., och hrr CLAES FISCHERSTRÖM (V) och NILS WESTBERG (K). Kommittén har upprättat förslag till yttrande och inlämnat detsamma till föreningens styrelse, som behandlat frågan och avgivit yttrande i enlighet med förslaget.

4. *Professuren i vattenbyggnad I vid KTH*. En kommitté, bestående av representanter för Vattenfallsstyrelsen, Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, Lantmäteristyrelsen, Rektorsämbetet vid CTH, Avdelningens för Väg- och vattenbyggnadskonst styrelse, Kommunal-Tekniska Föreningens styrelse samt Vattenkraftföreningens styrelse, har på förslag av avdelningskollegiet för väg- och vattenbyggnadskonst vid KTH granskat ett av professor W. FELLENIUS väckt förslag om uppdelning av professuren. Kommittén, som från VV representerats av hrr TORD LINDBLAD och WALO FINNÉ, har avgivit yttrande, varvid en uppdelning av vattenbyggnadsprofessuren i tre läroämnen, nämligen vattenbyggnad, vattenlednings- och avloppsteknik samt grundläggnings- och geoteknik tillstyrkts.

D. Under år 1940 tillsatta kommittéer, som vid årsskiftet ännu fungera.

1. Riklinjer för taxor för ingenjörsarbeten inom olika fack. I kommittén, vars ordf. är herr O. KÄRNEKULL, representeras VV av hrr E. STROKIRK, G. RICHERT, GOTTFRID BERG och SVEN KJESSLER.

2. Delegation för nomenklatur angående fastighetsvärdering och fastighetsstatistik. Institutet för värdering av fastigheter i Stockholm har upptagit frågan om utarbetandet av normer för fastighetsvärdering och byggnadsstatistik och har härför till 9 andra organisationer, däribland Svenska Teknologföreningen, framkommit med ett förslag om tillsättande av en kommitté för ifrågavarande utredning. Som VV:s representant har utsetts hr HILMER DANIELSSON.

3. Betänkande med förslag rörande övergång till högertrafik i Sverige (S. O. U. 1940: 30) har remitterats till föreningen, som med anledning härav tillsatt en kommitté, i vilken VV representeras av hrr KNUT KINCH och N. LIDVALL.

E. Ärenden i anslutning till tidigare kommittéers verksamhet.

De under år 1938 uppgjorda formulären för entreprenadkontrakt och allmänna bestämmelser för entreprenader rörande gatu-, väg- och broarbeten ha under året tryckts sedan de efter ett par mindre justeringar blivit definitivt godkända av Sveriges Industriförbund, Svenska Kommunal-Tekniska Föreningen och Svenska Byggnadsentreprenörföreningen. Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsens godkännande har tyvärr icke varit möjligt att erhålla.

8. Samarbete med in- och utländska föreningar m. m.

I svenska studiekommisionen för svetsningsfrågor har avdelningen representerats av professor CARL FORSSELL.

I svenska sällskapet för fotogrammetri har avdelningen representerats av byråchef PERCY THAM.

I A.-B. Byggtjänst, permanent utställning av byggnadsmaterial, där avdelningen är aktieägare, har ordföranden, kapten TORD LINDBLAD, representerat avdelningen.

I Nordiska vägtekniska förbundets svenska kommitté har avdelningen representerats av civilingenjör PAUL WRETLIND.

I Svenska nationalkommittén i anslutning till internationella

föreningen för bro- och byggnadskonstruktioner har avdelningen representerats av civilingenjör EJNAR LANDBERG.

I Sakkunnigämnden för trafik- och bilmål, som inrättats av KAK och STF, har till avdelningens representant för 1940 utsetts byråchef RAGNAR VON SEGEBADEN.

Till STF:s representant i Sveriges standardiseringskommision har föreningens styrelse för 3-årsperioden 1940—42 valt bl. a. överingenjör G. CHATILLON-WINBERGH.

I föreningens rådgivande delegation för tekniska föredrag i rundradioprogrammen har avdelningen representerats av civilingenjör HARRY BERNHARD.

Föreningens styrelse har valt överingenjör NILS VON MATERN till medlem i ett i samarbete med KAK tillsatt utskott för uppgörande av program för utredning rörande trafiksäkerhetsarbeten å gator och vägar i vad gäller tekniska spörsmål.

Föreningen är från och med år 1937 korporativ medlem av *International Federation for Housing and Town Planning* och avdelningens ledamöter i nämnda förbunds råd äro civilingenjör NILS GELLERSTEDT, i:e stadsingenjör ERIK BÜLOW HÜBE och kapten ÅKE VIRGIN med civilingenjör Torsten R. ÅSTRÖM såsom suppleant.

9. Ahlsellfonden.

Ahlsellska fondens resestipendium för år 1940 har tilldelats civilingenjör BERTIL EKLÖF. 1939 års Ahlsellstipendiat har erhållit uppskov med fullgörande av resan.

Med hänsyn till rådande krigsförhållanden har på förslag av avdelningens styrelse föreningens styrelse beslutat att tills vidare uppskjuta utdelningen av 1941 års Ahlsellstipendium.

10. Ekonomi.

Föreningens ordinarie anslag till avdelningens verksamhet har för året varit kronor 1 650:—. Vid årets början kvarstod kronor 341:02 som överskott från år 1939 och har sålunda avdelningens rörelsekapital för året varit kronor 1 991:02. Avdelningens utgifter i samband med sammanträdena för representation, föredrag, skioptikonbilder, kommittéarbeten m. m. ha uppgått till sammanlagt kronor 2 023:21, varför ett underskott till år 1941 på kronor 32:19 uppstått.

Väg- och vattenbyggarnas fond uppgick vid början av år 1940 till kronor 15 931: 73. Under året har en till fonden hörande premieobligation utfallit med vinst å 45 kronor netto. Avkastningen på fonden i övrigt har tillsammans med nämnda vinst ökat fonden till kronor 16 418: 72. Några utgifter ha icke under året bestridits med medel ur fonden.

Wolmar Fellenius' teknologfond, som vid årets början uppgick till kronor 3 186: 51, har under året minskats till kronor 3 158: 17. Vid gåsmiddagen i samband med november-sammanträdet hade inbjudits teknologer från KTH och CTH. För bestridande av kostnaderna för denna middag har av fonden använts kronor 139: 87.

Slutligen får styrelsen till de ledamöter, som deltagit i aktivt föreningsarbete, framföra ett varmt tack för uppoffring av kunskaper och fritid.

Stockholm den 31 december 1940.

TORD LINDBLAD.
ordf.

K. SJÖDIN.
v. sekr.

BERÄTTELSE ÖVER SVENSKA TEKNOLOG- FÖRENINGENS AVDELNING FÖR KEMI OCH BERGSVETENSKAP VERKSAMHET UNDER 1940.

Ledamöter.

Så vitt känt ha under året 10 ledamöter avlidit.

I avdelningen ha inträtt 37 nya ledamöter, varjämte ett antal ledamöter återinträtt resp. utgått på grund av upphört ledamotskap av Teknologföreningen, så att ledamotsantalet vid årets slut utgjorde 721 emot 700 vid dess början.

Styrelse och funktionärer.

Avdelningens styrelse har under året haft följande sammansättning (årtalen inom parentes angiva året för inträde i styrelsen resp. för tillträde av den under år 1940 innehavda befattningen): kommerserådet HARALD CARLBORG, ordförande (1939; 1940); professor LENNART FORSÉN, vice ordförande (1940); civilingenjör FRITHIOF H. STENHAGEN, sekreterare (1934; 1936); bergsingenjör SVEN G. PETERSSON, vice sekreterare (1936); civilingenjör STEN KJELLGREN (1937); bergsingenjör FOLKE LINDGREN (1939); civilingenjör VALDE OSKARSON (1939); bergsingenjör GÖSTA STERKY (1940).

Representanter i föreningens styrelse ha varit: civilingenjör FRITHIOF H. STENHAGEN (1936; 1939) och disponent BENGT THORBJÖRNSSON (1939; 1940) med kommerserådet HARALD CARLBORG som suppleant (1940).

Representanter i föreningens biblioteksnämnd ha varit: civilingenjör ALFRED BILLBERG (1932) och bergsingenjör ERNST ROTHELIUS (1936).

Fackredaktör för Teknisk tidskrift ha varit: civilingenjör F. H. STENHAGEN för kemi (1938) och bergsingenjör E. ROTHELIUS för bergsvetenskap (1936).

Klubbmästare ha varit: tekn. dr SVEN BRENNERT (1932) och bergsingenjör STIG LEIJONHUFVUD (1936).

Sammanträden.

Under året ha hållits 9 ordinarie sammanträden, nämligen på föreningens lokal den 12 januari (kemiafton), den 9 februari (bergsafton), den 8 mars (kemiafton), den 12 april (bergsafton); på Tekniska museet, Stockholm den 7 juni (gemensamt); på Mosebacke restaurang den 26 september (gemensamt, efter studiebesök vid Gäddvikens superfosfatfabrik); på föreningens lokal den 11 oktober (kemiafton), den 8 november (bergsafton), den 13 december (gemensamt, julsammankomst).

Till sammanträdet den 11 oktober hade chefen för Handelsdepartementet, Statsrådet F. DOMÖ och chefen för Kommerskollegium, Generaldirektör A. GJÖRES, antagit inbjudan.

Föredrag.

Den 12 januari: »Svårigheter vid uppslutning av ved enligt sulficellulosametoden» av fil. dr H. ERDTMAN.

»Ett 16-årigt korrosionsprov i Värtans vatten» av professor E. NORLIN.

Den 9 februari: »Om reduktion av järnmalm med koloxid, väte och metan» av bergsingenjör MARTIN WIBERG.

Den 8 mars: »Industriavfall såsom inhemsk råvarukälla — sammanfattning av Industrikommissionens inventering» av civilingenjör ROLF STEENHOFF.

Den 12 april: »Ferromangan ur lågprocentiga malmer och ny metallurgisk anrikningsmetod» av bergsingenjör HELGE LÖFQUIST.

Den 7 juni: »Biologiska synteser och deras tekniska efterbildningar» av fil. lic. IWAN BOLIN.

Den 26 september: Orienterande föredrag över Gäddvikens superfosfatfabriks historia och fabrikationens råvarufrågor av disponent G. Götherström (i samband med studiebesök vid fabriken).

Den 11 oktober: »Modern industriell framåtanda — ett nordiskt exempel» av direktör GÖSTA HALL.

Den 8 november: »Den moderna anrikningstekniken och dess betydelse för de inhemska kemiska och metallurgiska industriernas råvaruförsörjning» av bergsingenjör FREDRIK MOGENSEN.

»Japan och de svenska ingenjörernas verksamhetsfält där» av bergsingenjör ÅKE LIDÉN.

Den 13 december: »Elektronmikroskopet och dess senaste landvinningar» av civilingenjör ERIK H. LUNDGREN.

Kommittéer.

A. Avslutade under år 1940.

1. Ledamöter av nämnden för uppgörande av förslag till val av avdelningsstyrelse m. m. för år 1941 ha varit civilingenjör ROLF STEENHOFF (1938), bergsingenjör STIG LEIJONHUFVUD (1939), bergsingenjör H. UHRUS (1939), civilingenjör E. GÖTH (1940) samt avdelningens sekreterare och vice sekreterare (1934 resp. 1936).

2. Avdelningens representant i kommitté för granskning av S.O.U. 1939: 42 »Betänkande med utredning och förslag angående civilbefolkningens förseende med gasmasker etc.» (»Luftskyddslagskommittén») har varit disponent B. THORBJÖRNSSON (1940).

B. Fungerande vid årsskiftet.

1. Avdelningens representant i kommitté (IVA) för följande av utvecklingen av frågan om mycket höga ångtryck är professor CARL BENEDICKS (1924).

2. Avdelningens ständige representant i Svenska Nationalkommittén för kemi är direktör EJNAR RODLING (1934) med professor EVERT NORLIN som suppleant (1934).

3. Avdelningens representanter i »Radioföredragskommittén» äro civilingenjör ROLF STEENHOFF (1937) och bergsingenjör INGEMAR SAHLIN (1938).

4. Avdelningens representanter i kommitté för utarbetande av handledning för journalister betr. tekniska termer äro bergsingenjör FOLKE LINDGREN (1939) och civilingenjör ROLF STEENHOFF (1939).

5. Avdelningens representant i »S.T.F:s Beredskapskommitté» är disponent B. THORBJÖRNSSON (1939).

6. Avdelningens representanter i »Ingenjörstaxekommittén» äro bergsingenjör F. MOGENSEN (1940) och docent ERIK ÖMAN (1940).

Ekonomi.

Vid årets ingång hade avdelningen ett saldo av oförbrukade medel av kr. 337:56, vartill kommer ett årsanslag från föreningen med kr. 1 650:—. Utgifterna ha under året belöpt sig på kr. 1 251:45, varför saldot per den 31 dec. 1940 avdelningen till godo utgör kr. 736:11.

Stockholm den 31 december 1940.

H. CARLBORG.
ordf.

/ F. H. STENHAGEN.
sekr.

**BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN INOM
SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS AVDEL-
NING FÖR SKEPPSBYGGNADSKONST
UNDER ÅR 1940.**

Ledamöter.

Under året hava i avdelningen invalts 6 medlemmar. Ur avdelningen hava under året avgått 7 medlemmar, varav 1 på grund av dödsfall.

Antalet ledamöter inom avdelningen uppgår vid årsskiftet till 302.

Styrelse och funktionärer.

Avdelningens styrelse har under året utgjorts av:

Ordförande: Direktör G. LUNDEQVIST.
Vice ordförande: Professor H. F. NORDSTRÖM.
Sekreterare: Civilingenjör GÖSTA LILJEKVIST.
Redaktör: » N. J. LJUNGEZELL,
Mariningenjör B. SWENZÉN.
Direktör E. CHRISTIANSSON.
Civilingenjör ERIK PETERSOHN.

Avdelningen har i Föreningens styrelse representerats av direktör G. LUNDEQVIST och professor H. F. NORDSTRÖM med mariningenjör B. SWENZÉN som suppleant.

I biblioteksnämnden har avdelningen representerats av mariningenjör G. HARTZELL.

Civilingenjör G. PLYM har varit klubbmästare och civilingenjör G. WESTERLUND vice klubbmästare.

Sammanträden.

Styrelsen har under året hållit 4 sammanträden, nämligen den 29 febr., den 1 juni, den 6 nov. och den 23 nov.

Avdelningen har under året hållit 2 sammanträden, nämligen vårsammanträde den 1 juni och höstsammanträde den 23 november, båda å föreningens lokal.

Föredrag.

Under året hava följande föredrag hållits:

Vid ordinarie vårsammanträdet:

»Konstruktion och praktiskt utförande av svetsade fartyg» av överingenjör K. SÖDERLUND och varvsingenjör R. FREDRIKSON.

Vid ordinarie höstsammanträdet:

»Sjösättning tvärskepps av undervattensbåtar vid Kockums Mek. Verkstads A.-B., Malmö» av civilingenjör J. LJUNGGREN.

»Några synpunkter rörande förbättrad bränsleekonomi å ångfartyg» av civilingenjör ERIK JOHANSSON.

Fonder.

Skeppsbyggarnas hjälpfond uppgår den 31 december 1940 till 6 239: 68 kronor.

Stockholm den 31 december 1940.

GÖSTA LUNDEQVIST.
ordf.

GÖSTA LILJEKVIST
sekr.

BERÄTTELSE ÖVER SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS AVDELNING FÖR TEKNISK UNDERVISNING VERKSAMHET UNDER ÅR 1940.

Avdelningens styrelse har under året hållit tvenne sammanträden, det ena den 18 april och det andra den 26 november.

Avdelningen har under år 1940 haft endast ett sammanträde, den 26 november. Vid detta sammanträde valdes för år 1941 följande styrelse: professor Per Geijer, ordförande, professor Folke Odqvist, vice ordförande, civilingenjör Sten Luthander, sekreterare, professor Eskil Sundahl, rektor Axel Nordhult, ingenjör Einar Thanderz och civilingenjör C. A. Strömberg, samt klubbmästare: arkitekt Gunnar Heimbürger. Vid sammanträdet höll rektorn vid NKI-skolans tekniska avdelning civilingenjör C. A. Strömberg ett föredrag över ämnet »Teknisk undervisning per korrespondens». Efter föredraget följde diskussion med särskild inriktning på frågan om korrespondensbetygets verifikation.

Under år 1940 har till avdelningens styrelse inkommit bl. a. följande skrivelse:

skrivelse från Svenska Teknologföreningens Styrelse angående ett förslag från Nomenklaturkommittén till inrättande av en teknisk nomenklaturcentral och tillstyrkte avdelningen i princip förslaget.

Antalet medlemmar i avdelningen var vid ingången av år 1940 270 stycken och hava under året 5 medlemmar av avdelningen avlidit och 2 medlemmar utgått ur föreningen och hava 9 nya medlemmar invalts i avdelningen och uppgår sålunda medlemsantalet vid 1940 års slut till 272 stycken.

Avdelningens styrelse har under år 1940 bestått av följande personer: ordförande professor Per Geijer, vice ordförande professor Folke Odqvist, sekreterare civilingenjör Sten Luthander samt undervisningsrådet Ryno Lundquist, arkitekt Axel Eriksson, professor Håkan Sterky och ingenjör

Einar Thanderz. Såsom klubbmästare har under året fungerat arkitekt Gunnar Heimbürger.

Avdelningens representanter i Svenska Teknologföreningens styrelse under år 1940 hava varit professor Per Geijer och undervisningsrådet Ryno Lundquist med professor Gunnar Wallquist såsom suppleant.

Avdelningens representant i Svenska Teknologföreningens biblioteksnämnd har under året varit bibliotekarien Hilda Lindstedt.

Å styrelsens för avdelningen för Teknisk undervisning vägnar:

PER GEIJER,
ordf.

STEN LUTHANDER,
sekr.

BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN ÅR 1940 INOM SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS AVDELNING FÖR INDUSTRIELL EKONOMI OCH ORGANISATION

Medlemmar.

Antalet medlemmar uppgick vid årsskiftet 1940/41 till 931. Under året ha 27 nya medlemmar invalts och 11 ha avlidit.

Styrelse och funktionärer.

Avdelningens styrelse har under året haft följande sammansättning:

<i>Ordförande:</i>	Direktör GÖSTA KLEMMING.
<i>Vice ordförande:</i>	Direktör BERTIL GYLLENRAM.
<i>Sekreterare:</i>	Civilingenjör GÖSTA INGELMAN. Överingenjör ALEX ENGBLOM. Professor TARRAS SÄLLFORS. Civilingenjör EDY VELANDER. Chefsingenjör KARL STENHANE.
<i>Suppleanter:</i>	Civilingenjör HANS THORELLI. Direktör RAGNAR WAHRGREN. Civilingenjör ERIC BRODÉN. Överingenjör ERIK BERGENDAL.
<i>Klubbmästare:</i>	Civilingenjör ERIC BRODÉN.

Avdelningens styrelse har under året sammanträtt den 19 februari, 16 september, 29 oktober och 20 december.

Avdelningens representanter i Svenska Teknologföreningens styrelse har varit direktör KLEMMING och civilingenjör INGELMAN med direktör GYLLENRAM som suppleant.

Avdelningens representant i Svenska Teknologföreningens biblioteksnämnd har varit civilingenjör ERIC BRODÉN.

Valnämnden har under året haft följande sammansättning:

<i>Ordförande:</i>	Professor R. WOXÉN. Direktör G. ASTE.
--------------------	--

Civilingenjör K. W. LUHR.

» R. STEENHOFF.

» C. G. BRODÉN.

Under året har avdelningen hållit fem sammanträden, nämligen den 20 februari och 23 maj i Stockholm, den 20 och 21 september i Malmö och Lund, den 29 oktober och 29 november i Stockholm. Vid sammanträdet den 20 och 21 september, som var anordnat gemensamt med Skånska Ingenjörsklubben, företogs studiebesök vid Manufaktur A.-B. i Malmö och A.-B. Åkerlund & Rausing i Lund. Sammanträdet den 29 oktober var anordnat gemensamt med Företagsekonomiska Diskussionsföreningen.

Föredrag.

Den 20 februari: »Industriell kostnadsberäkning under en avspärrningskris» av fil. dr SUNE CARLSSON.

Den 23 maj: »Personalutbildning inom industrien» av redaktör ERIK SWARTLING.

Den 20 september: »Vindens natur och verkningar» av professor CHR. NÖKKENTVED, Köpenhamn.

Den 21 september: »Industriell kostnadsberäkning och prispolitik» av professor ROBERT KRISTENSSON.

Den 29 oktober: »Företagsekonomisk forskning» av professor O. SILLÉN.

Den 29 november: »Några synpunkter på statens medverkan till beredskapsarbeten i kristid», diskussion med inledningsanföranden av bankdirektör ERIK BENGTSOEN och civilingenjör EDY VELANDER.

Publikationer.

Teknisk tidskrifts fackavdelning för industriell ekonomi och organisation har utkommit med 6 nummer à 12 sidor.

Avdelningens medlemmar ha under året erhållit Industrieförbundets »Rationaliseringsrevy».

Stockholm den 31 december 1940.

GÖSTA KLEMMING.

ordf.

G. INGELMAN.

sekr.

BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN INOM SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS AVDELNING FÖR GRAFISK TEKNIK 1940.

Avdelningens styrelse under 1940 har varit:

Civilingenjör	E. LAGRELIUS	ordförande
Bankdirektör	E. BENGTSOEN	v. ordförande
Civilingenjör	A. SKJÖLDEBRAND	sekr.
Civilingenjör	K. BERGSTRÖM	klubbm.
Ingenjör	B. ALM	
Disponent	G. SMITH	

Avdelningen har i S. T. F. :s styrelse representerats av hrr:

E. LAGRELIUS	ordin.
A. SKJÖLDEBRAND	»
B. ALM	suppl.

Representant i biblioteksnamnden har varit civilingenjör K. BERGSTRÖM och i Beredskapskommittén disp. G. SMITH.

Under året har avdelningen hållit 4 sammanträden, varav två före och två efter sommaren.

Det första sammanträdet för året hölls den 5 februari under ledning av ordföranden civilingenjör E. LAGRELIUS. Som vanligt hölls två föredrag, ett kortare under rubriken »Dagens Eko», vari civilingenjör K. BERGSTRÖM redogjorde för återvinning av lösningsmedel vid djuptryck och ett längre, som hölls av civilingenjör TORSTEN ODELSTIERNA över ämnet »Papper och tryck». Efter att ha givit en bred översikt över det omfattande ämnet betonade talaren särskilt hur behovet av vetenskaplig forskning gör sig alltmer kännbart inom det grafiska facket. Efter föredraget följde en diskussion, vid vilken flera talare ströko under behovet av forskning.

Det andra sammanträdet under vårterminen hölls den 20 mars, varvid ordföranden redogjorde för det fullträffsakra skyddsrummet vid Riksbankens Sedeltryckeri, och byråchefen PERCY THAM höll aftonens huvudföredrag om »Flygfotogrammetrisk kartläggning».

Ett tredje sammanträde hade planerats till slutet av april, men måste inställas till följd av att så många medlemmar kallats till militärtjänst.

Tidigt på hösten började sekreteraren förhandlingar med Direktör CHR. BENDTZEN i Den Danske Presses Faellesinköbsforening om ett föredrag i forskningsfrågan. Direktör BENDTZEN anses som en av de främsta forskare i samtiden, när det gäller tidningspapper och -färg, och föredraget var avsett att ge forskningsfrågan en kraftig stöt framåt genom att till detsamma skulle inbjudas ledande representanter för pappersindustrien, pressen och de civila tryckerierna. På grund av förhållandena i Danmark drogo förhandlingarna ut på tiden, och Direktör BENDTZENS föredrag måste uppskjutas till vårterminen 1941. I januari 1941 har han tillställt de i tidningarna och vid pappersbruken verksamma medlemmarna av avdelningen manuskriptet till sitt föredrag och lovat att hålla detta i mars.

Höstens första sammanträde hölls den 25 okt. I »Dagens Eko» redogjorde civilingenjör GÖSTA CARLSSON för experiment med ersättningsmedel för fotogen och bensen, som utförts vid Stockholms-Tidningen, varefter Dr. techn. IVAR JANTZEN, Köpenhamn, talade om tryckeriekonomi.

Årsmötet hölls den 11 december under ordförandens ledning. Avdelningen uttalade sig i princip för styrelsens förnyande genom nyval av halva styrelsen varje år, vilken princip omedelbart tillämpades vid valet för 1941. Sekreteraren gav en kort exposé över närmast föreliggande arbetsuppgifter, som styrelsen avser vara 1. att föra forskningsfrågan framåt med all kraft, 2. att starta ett arbete i nomenklaturfrågan och 3. att fortsätta det påbörjade arbetet inom standardiseringskommittén. Aftonens talare var fil. lic. AKKE KUMLIEN, som i ett utomordentligt klart och elegant anförande behandlade ämnet »Hur ett typsnitt kommer till».

Avdelningens medlemsantal var vid årets början 54 och

vid dess slut 58. En medlem har avgått genom att överingenjör K. BRUNNANDER anmält sitt utträde ur S. T. F.

För verksamheten under 1940 erhöLL avdelningen ett anslag av kr. 400:— . Vid årets början fanns ett tillgodohavande av kr. 88:88 och under 1940 ha kr. 307:89 förbrukats, varför avdelningens tillgodohavande vid årets slut är kr. 180:99.

EINAR LAGRELIUS.

ordf.

A. SKJÖLDEBRAND.

sekr.